

Publication of Association Esprit, Société et Rencontre
Strasbourg/France

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

Volume 5 Issue 8, p. 1247-1260, December 2012

TÜRKİYE'DE VİYOLA ÜZERİNE YAZILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ANALİZİ

*THE ANALYSIS OF POSTGRADUATE DISSERTATIONS ON
VIOLA WRITTEN IN TURKEY*

Yrd. Doç. Dr. Yakup Alper VARIŞ

*Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik
Eğitimi Anabilim Dalı*

Abstract

This research aims at analysing of postgraduate dissertations on viola written in Turkish Universities based on the criteria determined from the structural and qualitative perspectives. Due to the fact that the current study aims to describe the post-graduate theses written about viola, the research is designed in the survey model. The research population was composed of postgraduate dissertations on viola that had been written in Turkish Universities while the research sample was composed of the theses reached by the researcher in the theses database available in the Turkish Board of Higher Education. Thus, 38 dissertations written since 1994 on viola, that were reached by the researcher, were analysed in this research. For the purposes of data collection, the relevant field literature was reviewed and expert opinions were obtained, and thus “the form for thesis analysis” was developed. The information concerning each thesis was recorded on this form. The technique of document analysis was used for the evaluation of the theses. Quantitative distribution by years, fields of study, and the classification of the study models were specified as the basic dimensions in the analysis. Content analysis – one of the categorical data analysis techniques – was used in the analysis of the data. Consequently, it was found that the highest number of post-graduate theses was prepared in Mimar Sinan Fine Arts University, 23 of them were written by male students whereas 15 were written by female students, and that the survey model was employed in all of the theses. In the light of the findings of the evaluation of those theses from the structural and qualitative perspectives, recommendations were made as to the need to increase the number of theses to contribute to the field of viola and as to conducting mixed (empirical and survey) model research studies beside the descriptive model in this field.

Keywords: Analysis, Postgraduate dissertations, Viola, Document analysis.

Öz

Bu araştırmanın amacı; Türkiye’deki üniversitelerde viyola üzerine yapılan lisansüstü tezleri belirlenen ölçütler doğrultusunda yapısal ve niteliksel açıdan analiz etmektir. Araştırmada, viyola üzerine yapılan lisansüstü tezlerin betimlenmesi amaçlandığından, araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerde viyola üzerine yapılmış olan lisansüstü tezleri, örneklemini ise viyola üzerine yüksek öğretim kurulu tez veri merkezinde bulunan ve araştırmacı tarafından ulaşılan tezler oluşturmaktadır. Araştırmada, viyola üzerine 1994 yılından günümüze kadar yapılmış olan ve araştırmacı tarafından ulaşılan 38 lisansüstü tezi analiz edilmiştir. Verilerin toplanması amacıyla araştırmacı tarafından ilgili alan yazın taraması ve uzman görüşleri doğrultusunda “tez analiz formu” geliştirilmiş ve tezlerle ilgili bilgiler alt amaçlar yönünde bu form üzerinde işlenmiştir. Tezlerin değerlendirilmesinde doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz yapılırken yıllara göre niceliksel dağılım, çalışma alanları ve araştırma modelinin sınıflandırılması temel boyutlar olarak belirlenmiştir. Veri analizinde kategorik veri analizi tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Toplanan verilerden elde edilen bulgular sonucunda, viyola üzerine en üst sayıda lisansüstü tezin Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde yapıldığı, tezlerin 23’ünün erkek, 15’nin ise kadın araştırmacılar tarafından gerçekleştirildiği ve tezlerin tamamında tarama modelinin benimsendiği saptanmıştır. Viyola üzerine yazılan tezlerin yapısı ve niteliksel özellikleri bakımından analizi neticesinde ulaşılan sonuçlar doğrultusunda viyola alanına katkı sağlayacak lisansüstü tezlerin sayısının artırılması ve bu alanda betimsel modelin yanında deneysel ve karma (deneme-tarama)

modelin kullanıldığı araştırmaların da gerçekleştirilmesi gerektiği gibi çeşitli erilerde bulunulmuştur.

Anahtar Szcukler: Analiz, Lisansüstü tezler, Viyola, Doküman inceleme.

Giriş

Eğitim-ğretim faaliyetlerini planlayıp gerçekleştirmek ve topluma hizmet sağlamanın yanısıra bilimsel araştırmalar yapmak, üniversitelerin temel görevlerinden biri olarak kabul edilir. Toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü sağlamada önemli bir işlev üstlenen lisansüstü eğitim sürecinde yapılan araştırmalar, bilimsel bilgi üretimi açısından önem teşkil etmektedir.

Arıkan'a göre (1995:9) araştırma, bir amaca ve bir sorunu zmeye yönelik, belirli aşamalar içerisinde ve bir düzen dahilinde yapılan çalışmalardır. Kaptan'a göre (1991:19) bilim ve araştırma birbiri ile yakından ilişkilidir. Araştırma, bir bilgi kazanma aracı olarak bilimin üretilmesine, bilimin oluşmasına ve gelişmesine yardımcı olmaktadır.

Bilimsel araştırmalar çoğunlukla üniversitelerde gerçekleşir. Üniversiteler, en önemli toplumsal işlevlerinden birisi olan araştırma yapma ve yeni teknolojiler üretme görevlerinin önemli bir bölümünü, lisansüstü eğitim sürecinde yapılan bilimsel araştırmalar ile yerine getirir (Kılıç, 2010:478). Bilimsel araştırmaların yapılması ve paylaşılması bağlamında üniversitelerde lisansüstü eğitimin önemi belirgin bir biçimde ön plana çıkmaktadır.

Geleneksel olarak üniversitelerden beklenen hizmetlerin başında bilim üretmek ve yaymak gelir. Üniversiteler tez/sanat eseri çalışmaları yoluyla bilim ve sanat üretimine kaynaklık ederler. Üniversitelerde lisans (bitirme ödevleri, mezuniyet tezleri şeklinde) ve lisansüstü düzeylerde verilen eğitimin bir parçası olarak bilimsel çalışma yapılır. Bu tür çalışmalarda yazarlar çeşitli kaynaklara dayanarak belirli bir fikri (ya da tezi) savunurlar. Bunu yaparken çeşitli bilgileri derler, işler, değerlendirir, kendilerine göre yorumlar ve elde ettikleri sonuçlardan hareketle fikirlerinin doğru olduğunu ileri sürerler (Dinler, 2000:13). Akt: (Benligiray, 2009:169).

Ömür ve Gültek (2011:464), bilimsel araştırmanın sadece yapılmasının yeterli olmadığını, iletişim kaynakları kullanılarak diğer araştırmacıların hizmetine sunulması gerektiğini vurgulayarak sanat alanında yapılan bilimsel araştırmaların sayısının, son yıllarda hızlı bir artış gösterdiğini belirtmektedir. Bununla beraber, uzun vadeli araştırma süreci ve alana özgü zorluklara rağmen (Schmidt ve Zdzinski, 1993:5) günümüzde müzik alanındaki bilimsel araştırmalarda da her geçen gün hızla bir artış görülmektedir.

Lisansüstü araştırmalarda konu eğilimlerini belirlemek araştırmacıların ilgi duyduğu çalışma içerikleri ve yapıları ortaya koymak ve bir döküm (envanter) oluşturmak bakımından önemlidir (Kearney, 2008). Müzik alanına ait araştırmalarda da konu eğilimlerinin belirlenmesi ve analizi gelecekteki araştırmalar için araştırma soruları belirleme, konuyu sınırlandırma ve daha da önemlisi geçmişte yapılan bilimsel araştırmalarla bağ kurma açısından bir mesleki hizmet olarak düşünülebilir. Alan yazında müzik alanında yapılan

araştırmaların, çalışılan kurum, araştırmacılar, yaşlar, kullanılan kaynakların belirlenmesi gibi çeşitli açılardan sınıflandığı çalışmalara rastlamak mümkündür (Kantorski, 1995).

Yapılan alan yazın taramasında müzik alanında lisansüstü tezlerin çeşitli değişkenler açısından ele alınıp incelendiği araştırmalarla karşılaşmıştır (Demirbatır, 2001; Sağer, 2005; Ayhan, 2006; Ece, 2007a; Ece, 2007b; Gençel Ataman, 2009; Kılıç, 2010; Ece ve Çeşit, 2011; Karkın, 2011; Ömür ve Gültek, 2011; Cüceoğlu Önder, 2012, Yalçın, 2012, Yıldırım Orhan, 2012).

Müzik alanında geçmişten günümüze çalgı ve çalgı eğitimi üzerine sayısız araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu konudaki bilimsel araştırmalar geçmişten günümüze giderek daha önemli bir yer edinmiştir. Uluslararası düzeyde yaylı çalgılar alanında yapılan çalışmalara yönelik çok sayıda araştırmalar yapılmıştır (Kantorski, 1995). Aynı zamanda Türkiye’de de yaylı çalgılar alanında yapılmış çalışmaları inceleyen araştırmalara (Demirbatır, 2001; Yıldırım Orhan, 2012) rastlamak mümkündür. Ancak bu araştırmaların oldukça sınırlı sayıda gerçekleştirildiği dikkati çekmektedir. Yaylı çalgıların uluslararası alanda çok geniş bir edebiyatı olmasına karşın, Türkiye’de Türkçe’ye çevrilmiş kaynak sıkıntısı çekilmektedir. Bu alanda yapılacak araştırmaların artarak devam etmesi, verilen eğitimin niteliğini de geleceğe yönelik olarak olumlu yönde etkileyecektir (Demirbatır, 2001).

Çalgılar çeşitli özelliklerine göre gruplandırılmıştır. Bu özelliklerinden biri de çalınırken kullanılan araçlara göre yapılan gruplamadır. Telli çalgılarda, çalgıdan ses çıkarmak için yay kullanılan gruba "yaylı çalgılar" denir. (Varış, 2002). Keman, viyola ve viyolonsel gerek teknik kapasite, gerek alan yazın ve gerekse müziksel ifadede oldukça geniş imkanlara sahip olan, mesleki müzik eğitiminde etkin biçimde kullanılabilen çalgılar arasında yer almakta, senfonik müzik ve oda müziğinin temel çalgılarını oluşturmaktadırlar (Demirbatır, 2001). Viyola, yaylı çalgılar ailesinin orta genişlikte çalgısı ve önemli bir üyesidir.

Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki çalgı eğitimi içerisindeki viyola eğitimi alanında çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Ece’ye göre (2002), bu sorunlar arasında, çalgı, ders saati yetersizliği, öğretim elemanı eksikliği, eğitim amaçlı eser, nota basım ve dağıtım olanaklarının sınırlı olması v.b sayılabilir. Viyola alanına ilişkin sorunların çözümünde bilimsel bir bakış açısının benimsenmesi, yapılan çalışmaların kalıcılığının sağlanması ve yeni araştırmalara yön vermek bakımından lisansüstü programlarında çalgıya yönelik çalışmalar titizlikle ele alınmalıdır.

Ele aldığı konu bakımından alanla ilgili ilk çalışma olma özelliğine sahip bu araştırmanın yeni tezler yazacak olan araştırmacılara kaynak teşkil ederek, araştırmaları yürütecek olan danışmanlara rehberlik etmesi, bugüne dek yapılmış çalışmaların özetlenerek sistemli bir biçimde analiz edilmesi ve bir bütün halinde ortaya konması adına önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerini belirlenen ölçütler doğrultusunda incelemek, yapısal ve niteliksel açıdan analiz etmek ve mevcut durumu ortaya koymaktır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır.

1. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin öğrenim düzeylerine ilişkin dağılım nasıldır?
2. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerinin yapıldığı üniversiteler hangileridir?
3. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin yayın yıllarına göre dağılımı nasıldır?
4. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin yazar cinsiyetine göre dağılımı nasıldır?

5. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin danışmanlık görevini yürüten öğretim üyelerinin unvanlarına göre dağılımı nasıldır?
6. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin çalışma alanlarına göre dağılımı nasıldır?
7. Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin araştırma modeline göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu biçimiyle betimleyen (Karasar, 1999: 77) araştırma modelleridir. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilen 38 sayıdaki lisansüstü teze tam metin olarak ulaşılmıştır. Ulaşılan yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin değerlendirilmesinde araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan doküman incelemesi (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 187) tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada, tezlerin analizi amacıyla alan yazında yer alan benzer çalışmalarda (Kılıç, 2010; Ömür ve Gültek, 2011; Gençel Ataman, 2009; Yalçın, 2012; Cüceoğlu Önder, 2012; Kalaycıoğlu ve Ece, 2012) kullanılan sınıflama ve değerlendirme formlarından yararlanılarak araştırmacı tarafından tez analiz formu geliştirilmiştir. Formda belirlenen ölçütler;

- Tezlerin türü,
- Tezlerin yapıldığı üniversite,
- Yayın yılı,
- Tezi yapan araştırmacının cinsiyeti,
- Danışmanın unvanı,
- Çalışma alanı,
- Araştırma modelinin sınıflandırılması olarak belirlenmiştir.

Bu ölçütlerin uygun ve yeterli olup olmadıklarını saptayarak araştırmanın kapsam geçerliliğini sağlamak amacıyla üç farklı üniversitede görev yapan “bilimsel araştırma yöntemleri” konusunda üç, müzik eğitimi alanında uzman iki olmak üzere toplam beş öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlar, oluşturulan ölçütlerin tezlerin yapısal ve niteliksel özelliklerini ortaya koymak açısından uygun olduğu konusunda ortak görüş belirtmişlerdir.

Veri analizinde kategorik veri analizi tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan veriyi açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak için kullanılmıştır. Bu amaçla, toplanan verinin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan kategorilere (temalara) ulaşılması gerekmiştir. Çünkü içerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen veriyi belirli kavramlar ve kategoriler çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 227).

Tablo 1. Tezlerin Türlerine İlişkin Dağılım

Tez Türü	F	%
Yüksek Lisans	45	80.35
Doktora	2	3.57
Sanatta Yeterlik	9	16.07
Toplam	56	100.00

1988-2012 yılları arasında viyola üzerine toplam 56 tezin yazıldığı, tezlerin lisansüstü öğrenim düzeyleri incelendiğinde % 80.35’inin yüksek lisans, % 3.57’sinin doktora, % 16.07’sinin ise sanatta yeterlik düzeyinde olduğu görülmektedir (Tablo 1).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de üniversitelerde viyola üzerine yazılmış olan lisansüstü tezleri, örneklemini ise viyola konusunda yüksek öğretim kurulu tez veri merkezinde bulunan ve araştırmacı tarafından ulaşılan tezler oluşturmaktadır. Araştırmada, araştırmacı tarafından ulaşılan 38 adet lisansüstü tez analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada ilk olarak YÖK ulusal tez merkezinin tez tarama sayfasında, “viyola” ve “viyola eğitimi” anahtar kelimeleriyle yapılan giriş sonucunda viyola alanında toplam 56 lisansüstü tezin hazırlandığı ve bunların tamamının 1988-2012 yılları arasında yapıldığı tespit edilmiştir. Bu aşamadan sonra izinli durumda bulunan ve tam metin halinde ulaşılabilen 38 lisansüstü tez toplanarak analiz edilmiştir. Diğer 18 lisansüstü tezin kullanıma izin verilmediği ve sadece özetlerine ulaşılabildiği için araştırma kapsamı dışında tutulmalarına karar verilmiştir. Araştırmada toplanan verilerin sayısal dağılımları için SPSS 17.0 paket programından yararlanılmış, frekans ve yüzde hesaplanarak tabloleştirilmiş ve yorumlanmıştır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma, Türkiye’de Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tez veri merkezindeki 1994-2012 yılları arasında viyola üzerine yazılan ve araştırmacı tarafından ulaşılabilen yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik tezleri ile sınırlıdır.

Bulgular

Araştırmada bulgular, toplanan verilerin araştırma için geliştirilen tez analiz formunda yer alan sınıflama ölçütlerine göre çözümlenmesi sonucunda elde edilmiş ve aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 2. Tezlerin Lisansüstü Öğrenim Düzeylerine İlişkin Dağılım

Tez Türü	F	%
Yüksek Lisans	28	73.68
Doktora	1	2.63
Sanatta Yeterlik	9	23.68
Toplam	38	100.00

1994-2012 yılları arasında viyola üzerine toplam 38 tezin yazıldığı, tezlerin lisansüstü öğrenim düzeyleri incelendiğinde % 73.68'inin yüksek lisans, % 2.63'ünün doktora, % 23,68'inin ise sanatta yeterlik düzeyinde olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Tezlerin Çalışıldığı Üniversitelerin Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlik	
	f	%	f	%	f	%
Gazi Üniversitesi	4	14.28	1	100	-	-
Marmara Üniversitesi	1	3.57	-	-	-	-
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	7.14	-	-	-	-
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	3.57	-	-	2	22.22
Uludağ Üniversitesi	3	10.71	-	-	1	11.11
İnönü Üniversitesi	1	3.57	-	-	-	-
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1	3.57	-	-	-	-
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	3.57	-	-	-	-
Erciyes Üniversitesi	1	3.57	-	-	-	-
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	5	17.85	-	-	1	11.11
Trakya Üniversitesi	4	14.28	-	-	1	11.11
İstanbul Üniversitesi	1	3.57	-	-	2	22.22
Anadolu Üniversitesi	3	10.71	-	-	2	22.22
TOPLAM	28	100.00	1	100.00	9	100.00

Viyola konulu tezlerin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde; sayıca en üst düzeyde tezin başta Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (yüksek lisans % 17.85 – sanatta yeterlik % 11.11) olmak üzere Gazi Üniversitesi (yüksek lisans % 14.28 – doktora % 100) ve Trakya Üniversitesi'nde (yüksek lisans % 14.28 – sanatta yeterlik % 11.11) yapıldığı görülmektedir (Tablo 3). En az sayıda yapılan lisansüstü tezin 1'er yüksek lisans tezi ile Marmara Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nde hazırlandığı saptanmıştır.

Tablo 4. Viyola ile ilgili Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlik	
	f	%	f	%	f	%
1994	1	3.57	-	-	-	-
1998	1	3.57	-	-	-	-
1999	1	3.57	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	1	11.11
2002	2	7.14	1	100	1	11.11
2005	1	3.57	-	-	1	11.11
2006	4	14.28	-	-	-	-
2007	3	10.71	-	-	2	22.22
2008	5	17.85	-	-	-	-

2009	4	14.28	-		1	11.11
2010	4	14.28	-		2	22.22
2011	1	3.57	-		-	-
2012	1	3.57	-		1	11.11
Toplam	28	100.00	1	100.00	9	100.00

Viyola konusunda sayıca en üst düzeyde lisansüstü tezin 2010 yılında 4 yüksek lisans tezi ve 2 doktora tezi olmak üzere toplamda 6 tez ile (% 36.50) gerçekleştirildiği görülmektedir (Tablo 4). En düşük sayıda lisansüstü tezin ise % 3.57’şer oranla (1 ‘er tez) 1994, 1998, 1999 yıllarında yapıldığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Tezi Yapan Bireylerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlik	
	f	%	f	%	f	%
Kadın	10	35.71	-	-	5	55.55
Erkek	18	64.28	1	100	4	44.44
Toplam	28	100.00	1	100.00	9	100

Viyola üzerine lisansüstü tezleri yazan araştırmacıların cinsiyetleri incelendiğinde (Tablo 5), yüksek lisans tezini tamamlayan kadın araştırmacı sayısının 10 (% 35.71), erkek araştırmacı sayısının ise 18 (% 64.28) olduğu görülmektedir. Sanatta yeterlik tezini tamamlayan kadın öğrencilerin sayısı 5 (% 55.55), erkek öğrencilerin sayısı % 44.44’tür. Örneklem grubunda yer alan tezlerden sadece birinin doktora tezi olduğu ve bunun da 1 erkek öğrenci tarafından (% 100) tamamlandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Danışmanların Unvan Dağılımı

Danışman Unvanı	Yüksek Lisans		Doktora		Sanatta Yeterlik	
	f	%	f	%	f	%
Profesör	11	39.28	1	100	4	44.44
Doçent	12	42.85	1	100	3	33.33
Yardımcı Doçent	5	17.85	-	-	2	22.22
TOPLAM	28	100	1	100	9	100

Tablo 6’da viyola konusunda yapılmış olan lisansüstü tezleri yürüten danışmanların unvanlarına ilişkin dağılım görülmektedir. Araştırma sırasında bu inceleme yapılırken bir doktora tezinin iki danışmanlı olduğu görülmüştür. Bu danışmanlardan biri profesör, diğeri doçent unvanına sahiptir. Yüksek lisans tezlerini yöneten yardımcı doçentlerin oranını % 17.85, doçentlerin oranını % 42.85, profesörlerin ise % 39.28’dir. Bunun yanında sanatta yeterlik tezlerinin danışmanlığını yapan profesörlerin oranı % 44.44, doçentlerin oranı % 33.33, yardımcı doçentlerin ise 22.22 olarak belirlenmiştir.

Tablo 7. Tezlerinin Çalışma Alanına İlişkin Genel Dağılım

Kategoriler	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
	N	N	N
Eğitim	10	1	1
Eser Analizi	4	-	1
Literatür	2	-	-
Literatür/Eğitim	1	-	1
Biyografi/Eser Analizi	3	-	2
Literatür/Biyografi	3	-	1
Literatür/Eser Analizi	2	-	1
Literatür/Biyografi/Eser Analizi	2	-	2
Performans Fizyolojisi	1	-	-

Tablo 7’de 1994–2012 yılları arasında viyola üzerine yazılmış olan lisansüstü tezler çalışma alanları açısından incelendiğinde birçok tezin birden fazla kategoride ele alındığı görülmektedir. Buna göre; viyola konusunda tamamlanan “yüksek lisans” tezlerinin çalışma alanlarına göre dağılımı incelendiğinde, en çok çalışmanın 10 teze “eğitim” üzerine yapıldığı saptanmıştır. Bunu 4 teze “eser analizi” üzerine yazılan tezler takip etmektedir.

Tamamlanan “doktora” tezlerinin çalışma alanlarına göre dağılımı incelendiğinde, sadece 1 adet tezin varlığı dikkati çekmekte ve “eğitim” kategorisinde olduğu anlaşılmaktadır. Yine bu kategoride yapılan 1 adet Sanatta yeterlik teziyle karşılaşılmaktadır. “Performans Fizyolojisi” kategorisinde ise yüksek lisans alanında hazırlanmış bir tezin varlığı dikkati çekmektedir.

Tablo 8. Araştırma Kapsamındaki Yüksek Lisans ve Doktora/Sanatta Yeterlik Tezlerinin Model Açısından Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans						Doktora/Sanatta Yeterlik					
	Betimsel		Deneysel		Karma		Betimsel		Deneysel		Karma	
	F	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
1994	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1998	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1999	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-
2002	2	7.14	-	-	-	-	2	20	-	-	-	-
2005	1	3.57	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-
2006	4	14.28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2007	3	10.71	-	-	-	-	2	20	-	-	-	-

2008	5	17.85	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009	4	14.28	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-
2010	4	14.28	-	-	-	-	2	20	-	-	-	-
2011	1	3.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012	1	3.57	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-
Toplam	28	100	-	-	-	-	10	100	-	-	-	-

Tablo 8’de, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinde seçilmiş olan modellerin (tarama, deneme, karma) yıllara göre dağılımı görülmektedir. 28 adet yüksek lisans tezinin yanında 2001 yılından itibaren yapılmaya başlandığı görülen doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin hiçbirinde deneme ve deneme-tarama (karma) modeline yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Tablo 9. Araştırma Modellerinin Sınıflandırılması

Araştırmanın Modeli	Yüksek Lisans	Doktora/Sanatta Yeterlik
	Tez Sayısı(f)	Tez Sayısı(f)
Tarama Modeli (Betimsel)	28	10
Deneme Modeli (Deneysel)	-	-
Deneme-Tarama Modeli (Karma)	-	-
Toplam	28	10

Tablo 9’da görüldüğü gibi, viyola üzerine yazılan 28 yüksek lisans tezi, 1 doktora tezi ve 9 sanatta yeterlik tezi olmak üzere toplam 38 adet lisansüstü tezin tamamı tarama modelindedir.

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Araştırmada, 1994-2012 yılları arasında Türkiye’de viyola üzerine yazılmış yüksek lisans, sanatta yeterlik ve doktora tezlerinin analizi yapılmıştır. Bu bölümde elde edilen bulgular değerlendirilmiş ortaya çıkan sonuçlar ve önerilere yer verilmiştir. Ulaşılan sonuçlara göre 1994-2012 yılları arasında viyola üzerine toplam 38 tezin yazıldığı, bu tezlerin % 73.68’inin yüksek lisans, % 2.63’ünün doktora, % 23.68’ininse sanatta yeterlik düzeyinde olduğu saptanmıştır. İlgili alan yazında yapılan araştırmalarda, 1987–2012 yılları arasında flüt üzerine yazılan toplam tez sayısının 57, 1990–2011 yılları arasında gitar üzerine yazılan toplam tez sayısının 87, 1992-2011 yılları arasında viyolonsel üzerine yazılan toplam tez sayısının 75, 2000–2010 yılları arasında piyano üzerine yazılan toplam tez sayısının ise 156 olduğu belirlenmiştir (Ömür ve Gültek, 2011; Cüceoğlu Önder, 2012; Yalçın, 2012; Yıldırım Orhan, 2012;). Buna göre en düşük sayıda tezin viyola üzerine yazıldığı anlaşılmaktadır. Bu sonucun Türkiye’de viyola eğitimi alanında yetişen akademisyenlerin, diğer alanlarda yetişen akademisyenlere oranla sayıca az olması ve bu durumun mesleki müzik eğitimi verilen kurumlarda viyola çalan öğrencileri nicel olarak etkilemesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. 1994 yılından günümüze viyola ile ilgili hazırlanan en çok lisansüstü tezin Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi’nde (yüksek lisans % 14.68 – sanatta yeterlik % 11.11), en az sayıda tezin ise 1’er yüksek lisans tezi ile Marmara Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi ve Erciyes

Üniversitesi'nde yapıldığı saptanmıştır. Bu sonuç, Yalçın'ın (2012) gitarla ilgili lisansüstü tezlerle ilişkin yaptığı araştırma sonucuyla örtüşmektedir. Viyola üzerine yazılan araştırmaların sayısının 2006 yılından itibaren artış gösterdiği belirlenmiştir. Kılıç (2010), yapmış olduğu kapsamlı araştırmasında, müzik eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımını incelemiş, tezlerin 2006 yılından 2010 yılına doğru bir artış gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç mevcut araştırmada ortaya çıkan sonuçla örtüşmekte, ancak Ömür ve Gültek'in (2011) araştırma sonuçlarıyla çelişmektedir. Bu durumun oluşmasında üniversitelerde lisansüstü eğitim kontenjanlarının artırılmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Ömür ve Gültek (2011), piyano ile ilgili tezler üzerine yaptıkları araştırmada yıllar geçtikçe yapılan tez sayısında düzenli bir artışın görülmediğini, her yıl birbirinden oldukça farklı oranlarla karşılaşıldığını saptamıştır. Bu verilere göre; yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlik programlarının sayısının yükselmesiyle birlikte yaylı çalgılara olan talebin arttığı düşünülmektedir. Ancak viyola konusunda yapılan tezlerin diğer alanlarda yapılan tezlerle oranla sayıca az olması göz önünde bulundurulduğunda bu sonucun tatmin edici olduğunu söylemek mümkün değildir. Araştırmada viyola konusunda lisansüstü tez yapan kadın sayısının 15, erkek araştırmacı sayısının ise 23 olduğu belirlenmiştir. Bu durum; viyola konulu lisansüstü araştırmalarda erkek öğrencilerin daha fazla yer aldığı göstermektedir. Araştırmada ortaya çıkan bu sonuç, Kılıç'ın (2010) araştırma sonucuyla zıtlık arz ederken Yalçın'ın (2012) araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir. Yalçın (2012), gitar konulu lisansüstü tezleri yapan erkek araştırmacıların kadın araştırmacılara oranla daha fazla olduklarını belirlemiştir. Araştırmada ulaşılan diğer bir sonuç, viyola ile ilgili yapılan yüksek lisans tezlerinin danışmanlığını % 17.85 oranla yardımcı doçent, % 42.85 oranla doçent, % 39.28 oranla ise profesör unvanına sahip öğretim üyelerinin üstlenmiş olduğudur. Sanatta yeterlik tezlerinin danışmanlığını yapan profesörlerin oranı % 44.44, doçentlerin oranı % 33.33, yardımcı doçentlerin oranı ise % 22.22 olarak belirlenmiştir. Yüksek lisans tez danışmanlıklarında, doçent (% 42.85) ve profesör (% 39.28) unvanına sahip öğretim üyesi oranlarının birbirine yakın olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmada çalışma alanlarının *Eğitim (12 tez), Eser Analizi (5 tez), Literatür (2 tez), Literatür/Eğitim (2 tez), Biyografi/Eser Analizi (5 tez), Literatür/Biyografi (4 tez), Literatür/Eser Analizi (3 tez), Literatür/Biyografi/Eser Analizi (4 tez) ve Performans Fizyolojisi (1 tez)* olduğu saptanmıştır. Kılıç'ın (2010) yapmış olduğu, "Müzik Eğitimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi" başlıklı çalışmada, müzik eğitimi alanına yönelik 2000-2010 yılları arasında yapılmış olan lisansüstü tezler, konu dağılımı açısından incelenmiş ve buna göre en çok çalışılan konu alanının *Performans İnceleme ve Değerlendirme* alanı olduğu, Ömür ve Gültek'in (2011) piyano ile ilgili tezler üzerine yaptıkları çalışmada ise, *piyano literatürü* ve *eğitim* konularının en çok çalışılan konular olduğu belirlenmiştir. Viyola ile ilgili tezler üzerine yapılan bu çalışmada ise 38 tez arasında, 12 teze *eğitim*, 5'er teze *eser analizi* ve *biyografi/eser analizi* en çok çalışılan konulardır. Yıldırım Orhan (2012), "Türkiye'de viyolonsel alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezleri" başlıklı araştırmasında viyolonsel alanında en çok araştırılan konuların eser-etüt analizleri ve viyolonsel eğitimi-teknikler olduğunu saptamıştır. Bu sonucun yukarıdaki mevcut sonuçlarla örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmanın diğer bir sonucu, viyola üzerine yazılan toplam 38 lisansüstü tezin tamamının tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Dünyada viyola alanında yapılmış birçok deneysel çalışma olmasına rağmen Türkiye'de sadece tarama modelinde araştırmaların yapılması dikkat çekici bulunmuştur. Bu durumun viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerin

tamamına yakın bir bölümünün sanatta yeterlik düzeyinde gerçekleştirilmesinden kaynaklanabileceği söylenebilir. Sanatta ve bilimde tez sürecinin elverdiği ölçüde geniş soluklu çalışmalara büyük ölçüde ihtiyaç vardır ve bu tür araştırmalar, uzmanlar tarafından yönlendirilen araştırmacılar tarafından ele alınabilir (Sample, 1992:157).

Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda;

- Türkiye’de yaylı çalgılar konusunda uzmanlaşmış öğretim üyelerine; insan sesine olan yakınlığı ve çeşitli özellikleri bakımından ilginin günden güne arttığı ve dikkatleri üzerine çekmeyi başaran viyola üzerine bilimsel çalışmalara önem verilerek, bu alanda yapılan lisansüstü tezlerin sayısının artırılması konusunda farkındalık yaratmaları,
- Danışman öğretim üyelerine yönetecekleri lisansüstü tezlerde tarama modelinin yanında, deneme ve deneme-tarama modelinin benimsendiği çalışmalara ağırlık vermeleri,
- Araştırmacılara; viyola konusunda yüksek lisansın yanı sıra özellikle doktora ve sanatta yeterlik düzeyinde tezler üretmeye çaba göstermeleri,
- Alana yenilik getirecek, özgün, disiplinler arası çalışmalara da yönelmeleri,
- Viyola üzerine yazılan lisansüstü tezlerini, araştırma yöntemleri, içerik, bulgular ve sonuçlar, kaynakça türleri, sayıları, çeşitliliği ve benzeri şekillerde sınıflayıp analiz ederek alanın gelişmesi ve ilerlemesine katkıda bulunmaları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- ARIKAN, R., (1995). Araştırma Teknikleri ve Rapor Yazma, Tutibay Ltd. Şti., Ankara.
- ATAMAN, Ö.G. (2009). Ülkemizde Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılan Lisansüstü Tezler, Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi, 17(1), 341-352.
- AYHAN, A. (2006). Müzik Öğretmenliği Programlarında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin ve Okutulan Yüksek Lisans Derslerinin Karşılaştırılmalı Değerlendirilmesi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- BENLİGİRAY, S. (2009). Türkiye’de İnsan Kaynakları Yönetimi Alanında Yapılan Lisansüstü Tezler ve Bu Tezlerde İncelenen Temaların Analizi: 1983-2008 Dönemi, Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(1), 167-197.
- CÜCEOĞLU, ÖNDER, G. (2012). Flüt ve Flüt Eğitimi Alanlarında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Konuları Yönünden İncelenmesi, 10. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 576-584, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- DEMİRBATIR, E. (2001). Yaylı Çalgılar Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tez Bibliyografyası, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(1), 143-150.
- DİNLER, Z. (2000). Bilimsel Araştırma ve İnternet’e Bağlı Bilgi Merkezleri, 2. Basım Bursa: Ekin Kitabevi.
- ECE, A., S., ve ÇEŞİT, C. (2011). Türkiye’de Lisansüstü Düzeyde Yapılan Disiplinler Arası Müzik Araştırmaları ve Sonuçları, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 17(4), 599-617.

- ECE, A. S. (2007a). Bilimsel Dergilerde Yayınlanan Müzik Makaleleri (Bir Bibliyografya Denemesi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2), 45-81.
- ECE, A. S. (2007b). Çoksesli Türk Müziği Bestecileri İle İlgili Lisansüstü Tez ve Yayınlar Antolojisi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(2).
- ECE, A. S. (2002). Türkiye'deki Viyola Eğitiminde Türk Bestecilerine Ait Eserlerin Kullanılmama Nedenleri ve Kullanılmalarına Yönelik Çözüm Önerileri, Uluslararası Avrupa'da ve Türk Cumhuriyetlerinde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi, 309-320, Ankara, Türkiye.
- KALAYCIOĞLU, Ü. ve ECE, A.S. (2012). Müzik Eğitimi Sempozyumları ve Sunulan Bildirilerin Yapısal/Niteliksel Analizi, 10. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 1010-1027, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- KANTORSKI, V.J. (1995). A Content Analysis of Doctoral Research in String Education 1936-1992, Journal of Research in Music Education, 43(4), 288-297.
- KAPTAN, S., (1991). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri, Tekışık Web Ofset, Ankara.
- KARKIN, A. M. (2011). Müzik Bilimleri Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 2(1), 143-149.
- KEARNEY, M.L. (2008). The Role of Post-Graduate Education in Research Systems, The UNESCO Forum on Higher Education, Research and Knowledge, Dublin City University, Ireland.
- KILIÇ, I., (2010). Müzik Eğitimi Alanındaki Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi, 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- ÖMÜR, Ö. ve GÜLTEK, B. (2011). Türkiye'de 2000-2010 Yılları Arasında Piyano Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezlerin Analizi, E-Journal of New World Sciences Academy Fine Arts, D0072, 6, (4), 463-471.
- SAĞER, T. (2005). Müzik Öğretmenliği Bilim Dallarında Çalışılan Lisansüstü Tezlerin Enstitü Farklılıkları Açısından Değerlendirilmesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi (Özel Sayı 1),17, 243-245.
- SAMPLE, D. (1992). Frequently Cited Studies as Indicators of Music Education Research Interests, 1963-1989, Journal of Research in Music Education. 40(2), 153-157.
- SCHMIDT C.P. ve ZDZINSKI S.F. (1993). Cited Quantitative Research Articles in Music Education Research Journals, 1975-1990: A Content Analysis of Selected Studies. Journal of Research in Music Education, 41(1), 5-18.
- VARIŞ, Y.A. (2002). Viyola ve Kemanın Benzer ve Farklı Özelliklerinin Fiziki ve Teknik Kullanım Açısından İncelenmesi ve Bu Özelliklerin Ortaya Çıkardığı İlişkilerin Viyola Eğitimine Yansıması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- YALÇIN, G. (2012). Türkiye'de Lisansüstü Düzeyde Yapılan Gitar Konulu Tezlerin Analizi., 10. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 561-575, Niğde Üniversitesi, Niğde.

YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

YILDIRIM, ORHAN, Ş. (2012). Türkiye’de Viyolonsel Alanında Yapılmış Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri, Kastamonu Eğitim Dergisi. 20(2), 701-716.